

Titel: I.

Citation: "I.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-chptrd1e742/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

bringsforlag, kommer til at hedde: Grundloven for Kongeriget Danmark og Hertsogdømmet Slesvig.

En anden Rimeritet (G. B. Hansen) er vel enig i den foreslaaede Benævnelse „Danmarks Rige“, men formener, at Litteraturlæseforholdene under de nærværende Forhold mon holdes adrent, saa at den nærmere Beskæffelse af Grundlovens Indraabe kan ved dens forkyndelse forbeholdes uden at betynde paa den ene eller den anden af de ovenfor foreslaaede Raade.

Naar Grundlovens indgang for alle er betegnet som Danmarks Rige Grundlov, føer det ikke, hvorfor det skulde være nødvendigt i denne Paragraph udtrykkelig at tilføie „i Kongeriget Danmark og Slesvig“; hvilket end mere gjælder, saafremt der, efter Ministerens Forslag, i Grundlovens optagelse i Paragraph, som viser, for hvilke Lande denne er gjældende; det indskrives derfor, at disse Ord udgaae.

Udvalget har næret nogen Tvivl, om det ikke vilde være rettest at udelukke Forhandlingerne af denne Paragraph, indtil §§ 64-66 samtligt kunde forhandles. Imidlertid har man, i den Forudsætning, at der ikke vilde være nogen Meningsfuldhed om det Religiøsitetslovens Grundprincip, som er udalt i det 7de Afsnit, ikke taget i Betænkning at ytre sig om § 2. Udvalget har anset det for afgjort, at den i Kongeloven begrændede Opsættelse af den evangeliiske lutherske Kirke som Statskirke maatte opgive i en Grundlov, som vedhænte sig Religionsfrihedsprincippet. Udvalget maatte fremdeles ved Udsættelse af alle de forskellige Reform-Evergemaal, som endnu i det Ord blev bemærkede. Men ligesaa lidt kunde man finde det passende altsed at forlægge det hele Evergemaal om Kirken. Det maatte altsaa udelades, at man her frigjort sig fra Kongelovens Bud, men den nærmere Drøining maatte overlades Fremtidens Statslovgivning. Man maatte finde en Udvalgsmaade, der ikke gjorde noget velsofsat Ord, og dog illede en fri Udvikling. I det Hele taget har man derfor deelt den Tanke, der har fundet sit Udtryk i § 2, og det er kun to mindre væsentlige Forandringer, man vilde sig at foreslaae. For det første foreslaae Udvalgets Medlemmer (med 13 mod 3 Stemmer), at de Ord „som den, hvori den ovennævnte Deel af Folket befinder sig, at anset som“ udgaae. Det synes nemlig ikke nødvendigt og i sig mindre naturligt saaledes i Paragraphen selv at begrunde dens Bud. Udtrykket „at anset som“ giver et adskillig Grund til Uklarhed. Dernæst har Udvalget fundet, at Udtrykket „nyde Understøttelse“ kunde erstattes med Ordet „understøttes“, fordi den første Betyning har forkommet flere Gange paa Grund af en vilkaarlig Etyymologi. Da Risen saa let kan streges, har man troet at burde rette sig efter Grunden.

Udvalget tillader den Bemærkning, at Paragraphen ved at behandle Politiske Understøttelse af Staten, — Beskæffelse af Understøttelse af den og Udsættelse af Fremtidens Lovgivning, — naturligvis ikke forholder, at andre af Stater anerkendte Religionsforhold ligeledes underforstået af Staten, forsaavidt Saadant maatte findes tilgældende.

En Rimeritet (G. B. Hansen og Reergaard) foreslaae, at Behandlingen af denne Paragraph afsjædes og sattes i Forbindelse med §§ 64-66 i VII.

Denne Paragraphs første Sætning har sin fulde Betygning efter den i Udsættelse af Grundlovsforretning, at Kongens Veto er afskaffet (jf. § 28, 40, 80). De af os, der erklære sig herimod, forbeholder sig naturligvis at gjøre denne medførte Mening gjældende ved en følgende Paragraph, og denne Menings Udtryk i Rigsforsamlingen vilde da foranledige, at der blev Evergemaal om en Compromission saavel af denne som af flere Paragrapher.

I den tredje Sætning: Den domnende Rigt er hos de

aneruede Demisale, har man troet, at det heller maatte hedde „hos Demitolese“, fordi Ordet „aneruede“ er efter den nærværende Sprogbrug langt fremfaldt den usiglige Forfælling, at Demisale kunde „aneruede“ uden Udsigelse (jf. VI).

II.

Denne Paragraph bestemmer, at den i Kongeloven fastsatte Kærefølge er fremdeles gjældende, og tillæser, at den kan kun forandres efter Forslag fra Kongen og med den forenede Rigsdags Samtykke, hvortil endda forbered i Stemmer. Man anser, at Udsættelse har villet indbringe en saadan Mulighed af Kærefølgens Forandring til enhver Tid, selv efterat f. Ex. en ny fra Kongelovens Bud afsligende Kærefølge var antaget, og man drifter sig ikke til at frøvræde en saadan Beskæffelse. Men det er bemærket, at Ordet „Den“ i Begyndelsen af anden Sætning maatte strengt taget kun gaae paa „den i Kongeloven fastsatte Kærefølge.“ For at herre enhver Tvivl foreslaae man at erstatte Ordet „Den“ med „Kærefølgen“.

Det anmærkes især, i Anledning af Udtrykket „den forenede Rigsdag“, at de blandt os, der udtale sig imod Tølfammerindretningen, naturligvis forbeholder sig ved et senere Afsnit at gjøre deres Indsigelser gjældende.

Naar det i denne Paragraph hedder, at Kongen ikke uden Rigsdagens Samtykke tillige kan være Regent i nogen anden Stat end Hertsogdømmene Holsten og Lauenborg, har man vel ingenlunde hørt Noget at erindre mod den her udtalte Tanke, men flere have dog fundet, at den ikke var heldigt udtrykt, idet man her synes at have betegnet Hertsogdømmene Holsten og Lauenborg som Stater i en bestemte og fastere Forbindelse, end disse efter disse Medlemmers Mening kan erindres. Andre have vel ikke indvendet denne Paastand, idet de ansette at Ordet „Stat“ i vor Forfatning, som i den almindelige Sprogbrug, har en saa vid og ubestemt Betygning, at dette Ords Benyttelse i denne Paragraph neppe kan misforstås, fra hvilken Opsættelse af Hertsogdømmene Holstens og Lauenborgs Forhold man end gaar ud; men de have dog ønsket om muligt at udgaae en Udtryksmaade, der vaffet Uklarhed. Udvalgets Medlemmer (med 10 Stemmer mod 6) har troet, at Tanken blev betyngt altsed utvetydigt, naar man sagde: Kongen kan ikke uden Rigsdagens Samtykke blive Regent i nogen fremmed Stat. Ved denne Udvalgte leder man det nærværende Forhold til Hertsogdømmene Holsten og Lauenborg, hvor Kongen er den lovlige Regent og naturligvis uden noget Samtykke af den danske Rigsdag vedbliver at være det, altsed uret; derimod opstillet den bestemte Regel for Fremtiden, at en dansk Konge ikke kan være Regent i nogen fremmed Stat uden Rigsdagens Samtykke. Det kan neppe misforstås, at denne Udvalgte leder Forholdet til Holsten og Lauenborg altsed uret og derimod indbeholder det fornævnte Forhold for det Tilfælde, at Kongen kunde blive Regent i en fremmed Stat.

En Rimeritet (Braun, Dahl, David, Larsen, Ulfing) har ikke fundet sig ganske tilfredsstillende ved Rigsdagens Forslag, der foreskommer os mindre klart at udtrykke Paragraphens Tanker. Idet for den, som det synes os, noget danske Raade, hvorpaa Tanken er udtrykt i Ordet blive, foreslaae vi derfor, at Meningen fremfattet altsed klart paa følgende Maade:

Kongen kan uden Rigsdagens Samtykke kun tillige være Regent i Hertsogdømmene Holsten og Lauenborg.

Til denne Paragraph har man troet at kunde foreslaae en Tilføielse, hvorefter det udtaltes, at Kongen, som kan end med Rigsdagens Samtykke tillige overet Regjeringen i en fremmed Stat, dog ikke kunde foreslaae Regjeringens Sæde udenfor Riget. Man indskriller altsaa, at det tilføies: „I intet Tilfælde kan hun foreslaae Regjeringens Sæde udenfor Riget“.

Med §§ 6-7 har Udvalget intet fundet at bemærke.

Som Følge af den Forandring, man foreslaae ved Titlen, maatte det i den tredje Sætning: „Danmarks Riges Grundlov“.